

Gemeentelijk Vrijwilligersbeleid

ontwikkelingen en kansen

28 november 2019

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

- Desk study
- Interview met ambtenaren in 15 gemeenten
- Opvolging: regionale leerkringen

Context:

- ❖ Vooral aandacht voor herinrichting zorg
- ❖ Bezuinigingsmaatregelen in welzijn en zorg
- ❖ Vrijwilligerswerk wordt opgevat als een functie van informele zorg
- ❖ Eerst de beroepskant op orde, dan pas aandacht voor de vrijwilliger

- ❑ De meeste gemeenten hebben geen eigenstandige visie op vrijwillige inzet (meer), maar beschouwen vrijwillige inzet als onderdeel van een bredere visie op sociaal domein cq. participatie.

- ❑ In de meeste gemeenten is geen apart vrijwilligersbeleid meer. Zeker sinds 2010 veel diversiteit:
  - In sommige gemeenten nog altijd overkoepelend en integraal beleid
  - In de meeste gemeenten vooral ingevuld als onderdeel informele zorgbeleid en soms participatiebeleid: vrijwilligerswerk instrumenteel benaderd
  - In een beperkt aantal gemeenten geen zichtbare aandacht meer voor vrijwilligersbeleid (wél voor vrijwilligerswerk zelf!)

- ❑ In veel gemeenten is geen recent (deel)beleid voor vrijwillige inzet. Wel is er hernieuwde aandacht voor de bredere inzet van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties en de ondersteuning ervan.

Praktijk:

- Afhankelijk van omvang gemeente, positie ambtenaar/wethouder en kracht lokale ondersteuning doet de gemeente zelf meer of minder: ook hier variatie
- Komst sociale wijkteams/loketten: meestal directe relatie ambtenaren en vrijwilligers(organisaties) – onduidelijkheid over rollen
- Subsidiebeleid als sturingsinstrument
- Waardering meestal gemeentelijk georganiseerd

- Binnen de gemeente: Vaak minder in beeld. Andere beleidsterreinen zijn machtiger, hebben meer financiering, zijn politiek uitdagender
- In de gemeenschap: Goede contacten met het werkveld en veel kennis bij verantwoordelijke ambtenaren
- Cruciale rol Steunpunt: Steunpunten vrijwilligerswerk hoog gewaardeerd, rol als meedenker, verbinder, uitvoerder, innovator, expertisecentrum

Ontwikkelingen en behoeften:

- Meer aandacht voor en vraag naar integraal vrijwilligersbeleid (“actief burgerschap, leefbare wijken, samenredzaamheid”)
- Beleid en strategie samen met werkveld opgezet: nieuw lokaal samenspel
- Benoemen maatschappelijke outcome en effectmeting als uitgangspunt voor beleid en subsidieverlening

Van visie naar beleid naar uitvoering: brede insteek op waarde en rol vrijwillige inzet, vertaald naar integraal beleid en randvoorwaarden voor de uitvoering. *Ambtenaar/wethouder als regisseur*

Van binnen naar buiten: verbinding zoeken binnen de gemeente op basis van actueel vrijwilligersbeleid, en vervolgens breed naar buiten. Variant: input werkveld juist als hefboom om intern schotten neer te halen. *Ambtenaar/wethouder als netwerker*

Samen werken aan maatschappelijke doelen: met werkveld bepalen welke opgaves centraal staan, welke impact bereikt dient te worden en welke rol vrijwillige inzet daarin speelt. Op basis daarvan afspraken maken ten behoeven van de uitvoering. *Ambtenaar als procesbegeleider*

- Herken je de uitkomsten: wat is vergelijkbaar, anders, nieuw?
- Is jouw gemeente bezig of bestaat het voornemen om het vrijwilligersbeleid te vernieuwen? En zo ja, hoe pakt de gemeente dat aan?
- Welke route past bij jouw gemeente?
- Welke ontwikkelingen zie je ten aanzien van vrijwillige inzet die aanleiding kunnen zijn om het vrijwilligersbeleid te vernieuwen?